

Ukrainian Jewish Encounter Українсько-Єврейська Зустріч

Board of Directors

James Temerty, C.M. (Chair)
Adrian Karatnycky
Paul Robert Magocsi
Wolf Moskovich
Berel Rodal

Advisory Board

Berel Rodal, (Chair)
Senator Raynell Andreychuk
Timothy Garton Ash
Chief Rabbi Yakov Dov Bleich
Sir Andrew Burns, KCMG
Tony Comper
Irwin Cotler
Stuart Eizenstat
Abraham Foxman
Christia Freeland
Rt Hon Sir Martin Gilbert
Peter Harder
Bernard-Henri Lévy
Senator Joseph Lieberman
Margaret MacMillan
Myroslav Marynovych
Adam Michnik
Amos Oz
Sir Adam Roberts
Arthur Sawchuck
Alex Shnaider
Charles Taylor
Rt Hon John Turner
Kateryna Yushchenko

Academic Council

Alii Rodal
Ukrainian Jewish Encounter
Dominique Arel
University of Ottawa
Paul Robert Magocsi
University of Toronto
Wolf Moskovich
Hebrew University
Omer Bartov
Brown University
Jonathan Brent
YIVO
Leonid Finberg
Kyiv Mohyla Academy
Zvi Gitelman
University of Michigan
Lyudmila Hrynevych
Ukraine National Academy of Sciences
Vladislav Hrynevych
Kyiv Mohyla Academy
Yaroslav Hrytsak
Lviv University
Jeffrey Kopstein
University of Toronto
Yohanan Petrovsky-Shtern
Northwestern University
Serhii Plokhy
Harvard University
Peter Potichynyi
McMaster University
Timothy Snyder
Yale University
Frank Sysyn
University of Alberta

Co-Directors

Adrian Karatnycky
Alii Rodal

Director of Operations

Raya Shadursky

Director of Communications

Natalia Feduschak

31 грудня 2014 р.

Членам консультативної ради «Українсько-єврейської зустрічі»:

Цей документ має на меті ознайомити вас із проектами та діяльністю «Українсько-єврейської зустрічі» та заохотити ваші коментарі та поради. Звіт вийшов дещо довшим, ніж мені хотілося б, та оскільки це перший такий документ, наступні звіти будуть коротшими.

Наші досягнення протягом шести років із моменту створення «Українсько-єврейської зустрічі» (UJE) є свідченням того, що наша місія щодо сприяння українсько-єврейській взаємній повазі та солідарності через просування глибшого розуміння спільного історичного досвіду цих народів та розуміння кожним із них історичного досвіду іншого у всій його складності стала ще помітнішою. Російські лідери витягнули єврейську карту, щоб використати її у своїх інформаційних та гібридних військових кампаніях, зловживаючи темою Голокосту та провокуючм дебати з політики історії, аби відвернути увагу від проблеми нападу на Україну та на європейський порядок. З часів незалежності та особливо з часів революційних подій на Майдані євреї України змінилися: вони значною мірою стали українськими євреями. В Ізраїлі, де у силу необхідності зважають на стратегічну важливість Росії, усе ж зростає солідаризація з Україною, особливо серед тих, хто має коріння з СНД. Єврейські та українські громади у Північній Америці більше спілкуються одна з одною та більше підтримують одна одну, незважаючи на кроки, які належить зробити для уможливлення ближчих взаємозв'язків.

UJE була дуже активною на різних фронтах. Чільним її доробком є проект «Спільний історичний наратив», який дає змогу удосконалювати оцінку та розуміння українсько-єврейського досвіду впродовж століть, базуючись на історично точному та емпатичному дослідженні минулого. Цей наратив постає з низки модернованих дискусій, організованих UJE, у яких беруть участь авторитетні вчені, що мають різну національну належність та різні точки зору на теми, які є ключем до розуміння українсько-єврейської зустрічі протягом тривалого історичного періоду, зокрема, з XVI ст. до Другої світової війни включно. На разі триває прозоре та структуроване колективне

525 Hillcrest Avenue Phone: +1(416) 534-5300
Ottawa, ON Direct: +1(613) 729-9734
Canada K2A 2N1 Fax: +1(613) 729-9478

упорядкування результатів дискусій і дотичних досліджень. У подальшому заплановано присвятити такі засідання питанням, які стосуються повоєнного радянського та сучасного періодів, а також, зрештою, заплановано підсумкову, ширшу конференцію з суспільного використання історії та пам'яті.

Разом із тим, UJE провела громадські заходи у Північній Америці, Україні й Ізраїлі, запустила веб-сайт із власним оригінальним наповненням, розробила пересувні виставки, видала публікації та ініціювала партнерство з низкою установ.

Мала місце спроба ширше ознайомити громадськість із історією митрополита Андрея Шептицького — духовного лідера Української греко-католицької церкви у першій половині ХХ ст., який допоміг врятувати понад 150 єврейських дітей під час Другої світової війни, переховуючи їх у греко-католицьких монастирях та у власній резиденції. Він виступав проти німецької політики вбивства євреїв, в особистих звітах застерігав Папу Пія XII про поточні масові вбивства, розповсюдив відозву до пастви на тему «Не убий» і вимагав від парафіян не брати участь у звірствах нацистів. У квітні 2012 року UJE організувала візит чільних українських релігійних лідерів до Північної Америки, аби вшанувати спадщину та взірць Шептицького. Цей візит залучив єврейські й українські громади у Торонто, Оттаві, Вашингтоні та Нью-Йорку. В Оттаві Парламент Канади одностайно прийняв пропозицію щодо вшанування діяльності та взірця митрополита Шептицького, що стало першим в історії визнанням Шептицького такого кшталту. Інше починання також відбулося у Нью-Йорку, у жовтні 2013 року: Антидифамацияна ліга представила Шептицького до нагороди ім. Яна Карського «За мужність бути небайдужим» — за порятунок євреїв у роки Голокосту. Наступним кроком у просуванні визнання спадщини Шептицького як гідної відзначення та наслідування і такої, що пропонує основи для розбудови взаємозв'язків і довіри між громадами, було затвердження медалі ім. Андрея Шептицького Єврейською конфедерацією України. Цією медаллю вперше нагородили у Києві у червні 2013 року голову UJE Джеймса Темертея на відзнаку його ентузіазму у сприянні українсько-єврейському взаєморозумінню. Медаль ім. Шептицького наразі стала спільним проектом UJE та Єврейської конфедерації України. Планується вручити цю відзнаку щороку. 18 листопада 2014 року у Києві цією медаллю було нагороджено українсько-єврейського бізнесмена та філантропа Віктора Пінчука. Нагородження відбулося у присутності чинного прем'єр-міністра та колишніх президентів України, інших визначних українських та єврейських релігійних, громадських і бізнесових діячів, інтелектуалів, письменників, митців та освітян, а також десятків відомих медійних фігур. Членів консультативної ради будуть тримати у курсі щодо майбутніх планів нагородження.

У додатку до твердої копії цього звіту, ви знайдете, вишуканий (сподіваюся, ви погодитеся з цим) пам'ятний буклет про Шептицького та нещодавні заходи з його вшанування.

Веб-сайт

Запущено сайт (www.ukrainianjewishencounter.org), доступний англійською та українською; триває його вдосконалення. Він має широкий спектр аудіо- та відео-вмісту, що включає, поміж іншим: інтерактивну ілюстровану історичну хронологію, яка висвітлює історію євреїв та українсько-єврейські контакти на українських землях із

найдавніших часів і дотепер; віртуальний тур осередками єврейського життя в Україні, минулими та теперішніми (коли роботу буде завершено, відвідувачі зможуть обрати місто чи регіон та побачити пов'язані з ним візуальні матеріали: репродукції творів мистецтва, архітектури, зображення краєвидів та повсякдення громад); розділ (у розробці) про хасидизм на території України, що включає мапи, зображення, музику та тексти; серію мультимедійних презентацій із міжкультурних впливів та взаємодій у царинах музики, мистецтва, архітектури, літератури, театру, кінематографії, фольклору та кулінарії. UJE також дедалі ширше використовує інші соціальні медіа, зокрема, фейсбук та твітер.

Виставки

Пересувні виставки (робоча назва: «Пліч-о-пліч: українсько-єврейська зустріч упродовж сторіч на старій та новій батьківщині») буде організовано 2015 року спочатку у чотирьох канадських містах – Торонто, Вінніпезі, Едмонтоні та Монреалі. Експозиції виставок складатимуться, головним чином, із певних матеріалів з веб-сайту, адаптованих до виставкового формату. Зокрема, йдеться про історичну хронологію та мультимедійні презентації щодо культурних аспектів українсько-єврейської зустрічі. У кожному місті основну виставку буде доповнено матеріалами (зокрема, фотографіями, кіноматеріалами та артефактами), що дають уявлення про місцеву історію громад. У поєднанні з експозиціями також проводитимуться публічні лекції, круглі столи та вечірні виступи (музика, кіно, театр). На другому етапі виставки буде адаптовано до міст України, Ізраїлю та США (Нью-Йорк і Чикаго). Компоненти пересувної виставки — хасидизм на території України та вплив українських народних пісень на хасидські мелодії — минулоріч були показані та тепло сприйняті під час міжнародного фестивалю клезмерської музики та культури у Канаді. Інший компонент — роботи канадського художника українського походження Вільяма Курилика, які зображують єврейське життя у Канаді від Ванкувера до Галіфакса, — були показані на цьогорічному фестивалі «Ашкеназ» у Торонто, разом із виставкою фотографій «Очі Майдану» ізраїльсько-українського фотожурналіста Олександра Щербакова.

Планується, що такі пересувні виставки сприятимуть підготовці повноцінної музейної експозиції.

Публікації

UJE наразі бере участь у двох проектах публікацій:

- популярної ілюстрованої історії євреїв та етнічних українців і їхніх зустрічей упродовж століть на території України та деінде (попередня назва: «Євреї та українці: тисяча років разом»), співавторами якої є проф. Пол Роберт Магочі (Торонтський університет, автор «Історії України») та проф. Йоханан Петровський-Штерн (Північно-Західний університет, автор книги «Золотий вік штетла: нова історія єврейського життя у Східній Європі»);
- збірки есеїв щодо українсько-єврейської взаємодії у різних культурних галузях (аналіз міжкультурних впливів на музику, мистецтво, архітектуру, мову, звичаї, а також взаємних стереотипів, що закарбувалися у відповідних культурах, відбулися у фольклорі, літературі та кінематографії). Ця добірка базується здебільшого на виступах із цих тем на конференції, яка була організована UJE у Єрусалимі у жовтні 2010 року у партнерстві з Музеєм Ізраїлю та Єврейським

університетом у Єрусалимі. Публікація також включатиме DVD-диск із зображеннями та музикою.

Партнерство

Щоб наблизити досягнення цілей і розширити горизонти своєї аудиторії, УЄ має на меті працювати у партнерстві з визначними організаціями та установами. Було реалізовано спільні домовленості з Центром Чейза при Єврейському університеті у Єрусалимі, на основі чого УЄ організувала в українських вузах короткострокові курси, проведені викладачами з ізраїльських університетів; із Центром міської історії у Львові, де УЄ сприяла реалізації компонентів літньої програми з юдаїки; з Києво-Могилянською академією — щодо запуску магістерської програми з юдаїки; та Українським католицьким університетом у Львові, де голова УЄ фінансував створення трьох кафедр єврейських досліджень та українсько-єврейських взаємин.

УЄ співпрацює з урядом Канади у фінансуванні кількох своїх проєктів. УЄ також встановила домовленості про співпрацю з Інститутом єврейських досліджень YIVO у Нью-Йорку, Гарвардським українським науково-дослідним інститутом, Американським меморіальним музеєм Голокосту у Вашингтоні та Яхад-ін-Унум у Парижі. УЄ надає істотне фінансування двом останнім інститутам з метою сприяти розвитку досліджень і підготовці фахівців для того, щоб українці та інші отримали повніше уявлення про німецьку окупацію та Другу світову війну і Катастрофу (Голокост) в Україні та про їхні широкі впливи на громадськість, досі не повною мірою відомі й оцінені.

У партнерстві з керівництвом «Нової республіки» і Тімоті Снайдером з Єльського університету та *Institut für die Wissenschaften vom Menschen* (Інститут гуманітарних наук, Відень) УЄ ініціювала у травні у Києві масштабну зустріч «Мислити з Україною», на якій зібралися видатні західні громадські інтелектуали з США та Канади, Франції, Німеччини, Польщі та Росії та їхні українські колеги — аби продемонструвати солідарність із плюралістичною Україною, заохотити публічну дискусію та привернути увагу міжнародних засобів масової інформації. Темі заходу включали історію як модель бачення та джерело натхнення, політику державності, роль мови та релігії, причетність європейських інституцій тощо.

УЄ також розробляє проєкти для залучення молоді у співпраці з іншими організаціями у Північній Америці, Україні та Ізраїлі. З-поміж інших ініціатив, на початку цього року УЄ уперше запустила серію молодіжних семінарів, які будуть зосереджені на чільних темах, якими займається УЄ.

Академічні конференції та культурні фестивалі

УЄ продовжуватиме початі у попередні роки академічні та неакадемічні заходи, у тому числі, участь у єврейських та українських культурних фестивалях та наукових конференціях, зокрема, наприклад, проведення раз на чотири роки Світового конгресу єврейських досліджень у Єрусалимі. На конгресі у серпні 2013 року УЄ мала стенд і виставку, а також успішно провела дискусію «Перспективи українсько-єврейських відносин: що змінюється?», яку відвідало немало слухачів.

УЖЕ нині бере регулярну участь в українських та єврейських громадських фестивалях у Канаді. УЖЕ виступила партнером-спонсором щорічного значного фестивалю «Ашкеназ» у Торонто, де представила на головній сцені популярний клезмерський гурт «Lemon Bucket», організувала дискусію про події на Майдані та їхнє значення, розгорнула художню виставку «Бачачи один одного та самих себе». УЖЕ активно розглядає можливість участі у фестивалях та їх підтримки, а також участі у міжнародних книжкових ярмарках у США, Ізраїлі й Україні у майбутньому.

Цей звіт надійде під час важливого та складного періоду в Україні, яка бореться за незалежне майбутнє у рамках плюралістичної демократії, орієнтованої на європейські соціальні та управлінські цінності. УЖЕ має дуже хороші взаємини з новими президентом, прем'єр-міністром та багатьма з тих, хто складає ядро уряду України та має на меті зробити свій внесок у просування цієї справи, з якою також узгоджується і місія УЖЕ.

Команда УЖЕ

Команда та рада директорів збільшилися. До ради директорів додалося двоє нових директорів, і наразі до складу ради входять:

Джеймс Темертей, голова та засновник

Адріан Каратницький, співзасновник

Пол Роберт Магочій, заслужений професор у відставці, Торонтський університет

Вольф Москович, заслужений професор у відставці, Єврейський університет у

Єрусалимі

Берл Родад, співзасновник

Співдиректори

Адріан Каратницький, співзасновник

Алті Родад, співзасновниця

Виконавчий директор

Рая Шадурська

Директор зі зв'язків з громадськістю

Наталя Федущак

Київське відділення

Мирослава Лузіна

Ізраїльське відділення

Шимон Бриман

Мір'ям-Фейга Бунімович

УЖЕ включено до канадської агенції зареєстрованих благодійних корпорацій.

На сьогодні УЖЕ вклала понад 7 мільйонів канадських доларів у свою безпосередню діяльність та фінансування грантів. Понад 2 додаткових мільйони доларів було вкладено головою УЖЕ у створення та підтримку магістерської програми з юдаїки у Києво-Могилянській академії та створення трьох кафедр із юдаїки та українсько-єврейських стосунків в Українському католицькому університеті (УКУ) у Львові. Ще 5 млн. доларів

виділено на створення бібліотеки ім. Андрея Шептицького в УКУ, яка включатиме відділ юдаїки.

*З найкращими побажаннями до нового року,
Берл Родак,
голова*

Переклад: Олеся Кравчук, журналіст, перекладач, Мір'ям-Фейга Бунімович, УЖЕ